

1981-03-23

11.121-366-71

Till
enligt sändlista

Avsättande av Träskmyr och Vasteån som naturreservat

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822) förklarar länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga B, som naturreservat.

Beskrivning av reservatet

Träskmyr utgör Gotlands största kvarlevande myr. Karaktären av stormyr understryks genom den rika förekomsten av små vattensamlingar norrar (=punsar) och småträsk. Ager är Träskmyrs dominerande växt. I nordväst är myren präglad av ett skos bildat av inflödet av Kullshageån. Starr och vass dominerar här och detta parti utgör Gotlands enda rest av det utseende som präglade alla de nu utdikade gotländska rikmyrarna. Variationen mellan öppna småträsk och vass- och agfält skapar möjligheter till ett varierat fågelliv och myren är en av Gotlands bästa fågelmyrar.

Vasteån är avloppså för Träskmyr och är relativt lite påverkad av mänskliga ingrepp. Flera dammar har funnits för uttag av vattenkraft men numera återstår endast en damm i åns nedre del.

Träskmyrs stora värde som naturvårdsobjekt har sedan lång tid varit dokumenterat. På inrådan av professor Rutger Sernander inköpte därför riksdagsman Harald Laurin huvuddelen av Träskmyr och överlät år 1927 denna del till den ideella stiftelsen Elna och Harald Laurins stiftelse.

1969 inkom stiftelsen jämte Liljewalchska skogsfonden - den näst störste ägaren i Träskmyr - med begäran att Träskmyr skulle avsättas som naturreservat.

I denna ansökan har Gotlands nation i Uppsala, Hembygds- och Kulturnämnd, Gotlands naturvårdsförening och statens naturvårdsverk instämt.

Reservatets benämning: Träskmyr - Vasteå

Kommun: Gotland

Socknar: Hangvar och Lärbro

1981-03-23

11.121-366-71

Gränser: Enligt avgränsning på till beslutet hörande karta, bilaga B

Fastigheter: Se fastighetsförteckning, bilaga C

Lägesbeskrivning: Topografiska kartor 7J Fårösund SV och NV och 7J Fårösund SO och NO
Ekonomisk karta Kappelshamn C 07628
Ny ekonomisk karta 07924, 07925, 07933, 07934

<u>Areal:</u> Träskmyr och Stajnstumyr	267 ha
Vasteån	16 ha
Totalt summa	283 ha

Därav myrareal: 197 ha (Träskmyr 180 ha, Stajnstumyr 17 ha)

Förvaltare i naturvårdshänseende: Länsstyrelsen efter samråd med markägarna.

Grund för beslutet

Frågan om hur man skall kunna lösa problemet för lantbrukare att kunna avvattna tidigare dikade och uppodlade myrområden, som har sitt utlopp genom Träskmyr, utan att myrens naturvärden spolieras har diskuterats livligt under många år. Samtidigt har Träskmyr genomgått en utveckling mot tilltagande igenväxning, som oavsett dikningsfrågan på sikt leder till att myren förändras. Skall nuvarande stadium i myrens utveckling hållas kvar måste vattenreglering tillgripas för att motverka igenväxningen.

Naturreservatet tillskapas för att så långt möjligt säkerställa områdets naturvärden samt förekommande kulturhistoriska värden. Syneförrättning sker för att förbättra markavvattningen för Tängelgårda m fl myrar som ligger uppströms Träskmyr. Förordnandet skall därför tillsammans med Tängelgårda m fl myrars vattenavledningsföretag reglera vattenståndet i myren samt vattenföringen i Vasteån. Vid regleringen kommer de vattenstånd och vattenföringar att eftersträvas som framgår av till beslutet hörande diagram, bilaga E. Närmare angivelse av tillsyn av vattenregleringen redovisas i till beslutet hörande skötselplan.

Beträffande Vasteån föreslår fiskeintressenter att möjligheter skapas för havsöring att utnyttja ån genom olika fiskeförbättrande åtgärder. För att så långt möjligt säkerställa åns nuvarande naturvärde och reglera omfattningen av önskvärda fiskeförbättrande och andra åtgärder tillskapas naturreservat med åtföljande skötselplan för ån med omgivande stränder.

1981-03-23

11.121-366-71

Reservatföreskrifter

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen (1976:484) att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande området.

A. Föreskrifter jämlikt 8 § naturvårdslagen angående inskränkning i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

- dika, dikesrensa, schakta, muddra, dränera, utfylla, invalla, dämna, gräva, spränga eller borra
- dikning får dessutom inte ske inom det område utanför reservatet på fastigheten Tängelgårde 1:74 som redovisas på karta, bilaga B
- bedriva täkt av sten, grus, sand, lera, morän, torv eller matjord
- utföra nybyggnad
- utföra anläggning.

Ovan angivna förbud gäller inte åtgärder som utförs i enlighet med av regeringen medgivet vattenavledningsföretag eller underhåll därav respektive av länsstyrelsen fastställd skötselplan för naturreservatet

- använda kemiska bekämpningsmedel
- tillföra växtnäringsämnen (avser ej ämnen som urlakas från åkermark och tillförs genom naturligt vattenflöde).

Utan länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att

- anordna upplag
- avverka skog. Torra och vindfällda träd samt stängselvirke får dock borttagas av markägarna utan särskilt tillstånd av länsstyrelsen
- köra med motordrivna fordon i terräng
- anlägga väg, stig, parkeringsplats eller bro
- dra fram mark- eller luftledning
- uppföra stängsel eller hägnader annat än för jordbrukets behov
- anlägga vattenhål (brya) för betesdjur. Rensning av befintlig brya får dock ske
- bedriva täkt av vass eller ag
- utföra fiskevårdande åtgärder
- anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed

1981-03-23

11.121-366-71

jämförlig anordning - informations- och fridlysningstavlor undantagna

- jaga i Träskmyr fram till regleringsdammen under tiden 1 mars - 31 juli. Rävjakt får dock ske 1 mars - 15 mars.

Vid ansökan om tillstånd att avverka skog skall även frågan om körning med motordrivna fordon prövas utan särskild ansökan.

Föreskrifterna nedan under punkt C gällande allmänheten gäller även markägare och innehavare av särskild rätt i den mån pågående markanvändning därigenom inte avsevärt försvåras.

B. Föreskrifter jämlikt 9 § naturvårdslagen angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken (t ex jaktarrendator) förpliktas tåla att de åtgärder vidtages inom området som frångår av till detta beslut fogad skötselplan.

Markägare förpliktas även tåla att gränsmarkering av reservatet sker genom målning på träd eller uppsättande av stolpar med skyltar.

För de skador som regleringen av vattenstånden i Träskmyr kan innebära på skog och skogsmark vid myren utgår ersättning i enlighet med vattendom. Ersättning för intrång utgår enligt bilaga G.

C. Föreskrifter jämlikt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iakttaga inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

- störa djurlivet
- plocka blommor, insamla eller gräva upp växter
- tälta eller ställa upp husvagn
- köra med motordrivna fordon frånsett den mindre vägen Snäckers - Norrvange inklusive bron över Vasteån
- anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning.

D. Bestämmelser jämlikt 9 § naturvårdsförordningen om vård och förvaltning

a) Syftet med vården och förvaltningen

Att skydda och vårda Träskmyrs karaktär av oexploaterad myr med tillhörande omgivningar och utlopp genom Vasteån.

1981-03-23

11.121-366-71

b) Skötselplan

Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om vården av reservatet genom att fastställa bifogade plan.

c) Förvaltare

Reservatet skall i naturvårdshänseende förvaltas av länsstyrelsen efter samråd med markägarna.

d) Utmärkning

Reservatet skall utmärkas av länsstyrelsen i enlighet med av statens naturvårdsverk utfärdade anvisningar.

e) Samråd

Länsstyrelsen skall vid områdets vård och förvaltning samråda med markägarna, naturvårdsverket, vattenavledningsföretaget, skötselrådet m fl.

f) Tillsyn

Särskild tillsynsman för regleringsdammen skall efter samråd med vattenavledningsföretaget och markägarna utses av länsstyrelsen för tillsyn och skötsel av regleringsdammen.

./. Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet har deltagit landshövdingen Lars Westerberg jämte ledamöterna Yngve Ahlsten, Gunhild Bolander, Torsten Blomér, Eric Carlsson, Sture Eklund, Torsten Frölich, Fred Henningson, Henry Lindkvist, Per Axel Nilsson, Lars Persson, Lennart Pettersson, C B Stenström, Leif Ström och Bertil Wiberg.

I den slutliga handläggningen har även deltagit länsrådet Erik Berggren, länsassessorn Barbro Zelander Söderberg, länsarkitekten Peter Ringborg, länsantikvarien Bengt Schönback, överlantmätaren Ove Lundgren och byrådirektören Per Hansson, föredragande.

Lars Westerberg

Per Hansson

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga länsstyrelsens beslut skall Ni skriva till regeringen,

jordbruksdepartementet

Tala om varför Ni anser att beslutet skall ändras och vilken ändring Ni vill ha. Skicka även med sådant som Ni anser har betydelse för ärendet.

Regeringen **måste ha fått** Er skrivelse inom den tid som nedan markerats med kryss, annars kan regeringen inte ta upp Ert överklagande.

- tre veckor från den dag då Ni fick del av beslutet
- tre veckor från den dag då beslutet är daterat
- två månader från den dag då Ni fick del av beslutet
- två månader från den dag då beslutet är daterat
-

Tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att anteckna ärendets nummer.

Underteckna skrivelsen och uppge namn, personnummer, postadress och telefonnummer. Om Ni anlitar ombud kan i stället ombudet underteckna skrivelsen.

För ytterligare upplysningar kan Ni vända Er till länsstyrelsen.

DEPARTEMENTENS POSTADRESSER

Arbetsmarknadsdepartementet
Budgetdepartementet
Ekonomidepartementet
Industridepartementet
Justitiedepartementet
Kommundepartementet
Utbildningsdepartementet

Bostadsdepartementet
Försvarsdepartementet
Handelsdepartementet
Jordbruksdepartementet
Kommunikationsdepartementet
Socialdepartementet

Fack
103 10 STOCKHOLM

Fack
103 20 STOCKHOLM

1981-03-23

11.121-366-71

Statens naturvårdsverk, Box 1302, 171 25 SOLNA

Statens planverk, Box 22027, 104 22 STOCKHOLM

Skogsvårdsstyrelsen i Gotlands län, Box 434,
621 02 VISBY

Gotlands kommun, 621 81 VISBY

Vägförvaltningen i Gotlands län, Box 266, 621 02 VISBY

Distriktslantmätaren, Artillerigatan 2 B, 621 45 VISBY

Lantbruksnämnden i Gotlands län, Österväg 17,
621 45 VISBY

Gotlands naturvårdsförening, Mats Nilsson, Genvägen 1 A,
620 30 SLITE

Gotlands hembygdsförbund, Erik W Ohlsson, Norrgårda,
Vallstena, 620 24 DALHEM

Gotlands Energiverk AB, Storgatan 95, 620 30 SLITE

Televerket, Bredgatan 4, 621 57 VISBY

Televerket, Fack, 601 01 NORRKÖPING

Gotlands militärkommandostab, Fack, 621 01 VISBY

Gotlands skarpskytte- och jägaregille, Rostockergränd 2,
621 55 VISBY

Avd dir S-E Wallin, Lantbruksstyrelsen, Vallgatan 6,
551 83 JÖNKÖPING

Jan Aspegren, Scandiaconsult, Danmarksgatan 19 D,
582 31 LINKÖPING

Professor Bengt Pettersson, Avd för ekologisk botanik,
Biologiska institutionen, Umeå universitet, 901 87 UMEÅ

Einar Gustafsson, Kårby, 591 90 MOTALA

Svenska naturskyddsföreningen, Kungsholms strand 125,
112 34 STOCKHOLM

Gotlands ornitologiska förening, Stig Högström, Neptun-
gatan 21, 621 41 VISBY

LRF, Schweitzergränd 1 A, 621 56 VISBY

Åke Jakobsson, Kyrkebys, Hangvar, 620 34 LÄRBRO

Sigvard Normans advokatbyrå, Sveavägen 112,
113 50 STOCKHOLM

Rolf Abjörnsson, Birger Jarls gatan 12, 114 34 STOCKHOLM

Per Axel Östman, Glästäde, 620 34 LÄRBRO

Gunnar Ekström, Skälstäde, Hangvar, 620 34 LÄRBRO

Allan Engström, Kyrkebys, Hangvar, 620 34 LÄRBRO

Gotlands Tidningar, Broväg 10, 621 41 VISBY

Gotlands Allehanda, Mellangatan 23, 621 56 VISBY

Radio Gotland, Box 36, 621 01 VISBY

1981-03-23

11.121-366-71

Sakägare, rek+mb

Dagmar Söderström, Kullshage, Hangvar, 620 34 LÄRBRO
Einar Pettersson, Kullshage, Hangvar, 620 34 LÄRBRO
Allan Pettersson, Kappelshamn, 620 34 LÄRBRO
Rune Blomkvist, Diagnosvägen 7 B, 141 54 HUDDINGE

Åke Jakobsson, Snäckers Hangvar, 620 34 LÄRBRO
Axel Torsten Grefberg, Box 59, 620 34 LÄRBRO
Karl Gustav Gerhard Hultman, Palissadgatan 1 A,
621 58 VISBY
Agne Gunder Ivan Söderstrand, Lilla Banne, 620 34 LÄRBRO
Solveig Maria Söderstrand, Lilla Banne, 620 34 LÄRBRO
Maria Medin, Norrvange Vaste Hangvar, 620 34 LÄRBRO
Sylve Pettersson, Vasta, 620 34 LÄRBRO
Bernt Gunnar Rondahl, Nors, 620 34 LÄRBRO
Gull-Britt Rondahl, Nors, 620 34 LÄRBRO
Sune Nilsson, Nors, 620 34 LÄRBRO
Lars Lallerstedt, Garde hage, Nyhamn, 620 34 LÄRBRO
Sylve Engström, Lunds Hangvar, 620 34 LÄRBRO
Valter Engström, Kyrkebys Hangvar, 620 34 LÄRBRO
Evald Engström, Kyrkebys Hangvar, 620 34 LÄRBRO
Fredrik Skagerberg, LRF, 105 33 STOCKHOLM
Dufvenmarks advokatbyrå, Södertorg 5 A, 621 57 VISBY
Elna och Harald Laurins stiftelse, c/o Astrid Curman,
Kommendörsgatan 29, 114 48 STOCKHOLM
Liljewalchska skogsfonden, c/o Gustav Adolf Gradelius,
Gisslause, 620 34 LÄRBRO
Knut Gunnar Sjöberg, Storsåg, Kappelshamn, 620 34 LÄRBRO
Eira Bäckblom, Jollevägen 5, 302 71 HALMSTAD
Sven Åke Liljeroth, Tretvägen 3, 620 35 FÄRÖSUND
Inger Liljeroth, Tretvägen 3, 620 35 FÄRÖSUND

1981-03-23

11.121-366-71

DISPOSITIONS- OCH SKÖTSELPLAN FÖR TRÄSKMYR VASTEÅN NATURRESERVAT

1 Allmän beskrivning samt målsättning för reservatets skötsel
jänte föreskrifter

1.1 Allmän beskrivning

1.1.1 Data

Reservatbildningens omfattning, areal, läge, ägare, förvaltare och vilka fastigheter som ingår framgår av reservatsbeslutet.

Reservatbildningens syfte: Se beslut.

1.1.2 Bakgrund

Träskmyrs stora värde som naturvårdsobjekt har sedan lång tid varit dokumenterat. På inrådan av professor Rutger Sernander inköpte därför riksdagsman Harald Laurin huvuddelen av Träskmyr och överlät år 1927 denna del till den ideella stiftelsen Elna och Harald Laurins stiftelse.

1969 inkom stiftelsen jänte Liljewalchska skogsfonden - den näst största ägaren i Träskmyr - med begäran att Träskmyr skulle avsättas som naturreservat.

I denna ansökan har Gotlands Nation i Uppsala, Hembygds- och Kultur nämnd, Gotlands naturvårdsförening och statens naturvårdsverk instämt.

1.1.3 Naturförhållanden

Träskmyr utgör Gotlands största kvarlevande myr. Myrytan mäter 169 ha plus den i söder sammanhängande Stainstumyr på 14 ha. Myren är till övervägande del en fattigmyr som domineras av stora agvidder. I nordväst mynnar det dominerande tillflödet, Kullshageån, där ett egenartat, näringsrikare delta bildats vid åns inflöde i myren, ett s k os. Myrens avlopp sker genom Vasteån i nordost. Vasteån har ett för Gotland mycket sällsynt, orört lopp, där ån i slingrande lopp letar sig ner till Kappelshamnsviken. Myrslåtter ägde förr rum på oset i myrens nordvästra del, men upphörde under 1930-talet. Vid utloppet i nordost finns rester av en fördämning, som nu inte längre är i funktion. Från detta utflöde grävdes 1937

1981-03-23

11.121-366-71

ett ca 150 m långt, grunt dike i sydvästlig riktning. Från Kullshageåns inflöde har på 1960-talet en 950 m lång kanal grävts i östlig riktning. Mellan kanalen och diket finns ett drygt 300 m långt, orört parti.

Myren mottager sitt vatten till helt övervägande del under vinterhalvåret. De ovanför liggande markerna i vattensystemet dikades 1897 och nederbördsvattnet leds i kanaler till Kullshageån. Ett avsevärt mindre tillflöde mynnar i sydvästra delen av myrens huvudyta. Båda tillflödena och avloppet torrläggas under sommaren. Myrens västra del avsnörs nästan av en låg, skogklädd udde från söder, Sillviden. Mellan udden och den norra stranden finns en gammal stig - "Sjögrens väg" - numera avbruten av kanalen.

Träskmyrs karaktär av stormyr understryks genom den rika förekomsten av små vattensamlingar norar (=punsar) och småträsk. Störst är Gardeträsk i nordost. Antalet vattenspeglar uppgick på 1930-talet till drygt hundratalet men av dessa återstår i dag färre än hälften. Dessa är grunda med synnerligen lös gyttje- eller kalkgyttjebotten. Huvudpartiets lagerföljd består av 0,25 - 0,75 m kärrtorv på bleke, kalkgyttja och gyttja.

Agen är Träskmyrs dominerande växt. Professor Rutger Sernander anger 1941 Träskmyrs agbestånd vara "en av norra Europas största om ej största nu levande". Agen förekommer i rena bestånd eller uppblandad med högstarr, bladvass och knappag.

Myrviddens kanter är påfallande enhetligt uppbyggda runt hela myren. Kanten börjar med en tiotalet meter bred bård av knappag. Knappagen uppvisar i Träskmyr troligen Gotlands största förekomst och bildar i myrens sydvästra flik mycket stora, sammanhängande ytor.

I knappagbältet och i övergången till högstarr och ag växer kärrnycklar. Gotland är ensam i Norden om denna orkidé och Träskmyr hyser den största förekomsten med vissa år två och ett halvt tusende. Även orkidéfloran i övrigt är rik med bl a sumpnycklar, myrnycklar, ängsnycklar, honungsblomster, brudsporre och kärrknipprot. Vidare finns kärrlilja, unik för Gotland i Norden samt bestånd av axag. Båda dessa arter växer rikligast i den källmyrspräglade sydvästra delen.

I myrens övergång till fastmarken dominerar gräsen älväxing och blåttåtel jämte halvgräsen slankstarr, hirsstarr och gulstarr. Av örter märks blodrot, videört och frossört.

I deltabildningen i nordväst är växtligheten av en mera näringskrävande karaktär. Stora ytor täcks av bladvass, särskilt runt kanalen. Älgört, rörsvingel och tuvtåtel är rikliga, och vida buskage av sälg och enstaka björkar finns närmast kanalens början i myren.

1981-03-23

11.121-366-71

Att oset alltid haft en avvikande prägel beroende på tillflödesvattnets naturliga högre näringshalt är sannolikt. Denna tendens har dock ökat under senare tid. Framför allt bladvassen har vidgat sin utbredning och finns inte bara i Träskmyrs nordvästra del utan har vandrat in i myren längs kanalen. Tåta vassruggar finns på norra sidan av Gardeträsk, och glesa vassbestånd finns fläckvis på myrens huvudyta. En anledning till vassens ökning i nordväst torde vara att myrslåttern upphört. De viktigaste orsakerna till vassens utbredning över myrens huvudyta och den hastiga, tilltagande igenväxningen av klarvattenytorna torde dock vara tillförseln av näringsrikt vatten från de ovanför liggande jordbruksmarkerna samt de förändringar i vattenstånd och avrinning som de befintliga ingreppen kommit att innebära.

Träskmyr omges till större delen av örtrik, stundom frisk tallskog. I de friska partierna ökar inslaget av buskar och lövträd. I nordnordväst gränsar Kullshages öppna jordbruksmarker till myren. Även längs ett litet parti längs myrens östsida gränsar jordbruksmarker, vilka hör till Tängelgårde.

Det högre djurlivet i Träskmyr består främst av fågellivet. Variationen mellan öppna småträsk och vass- och agfält skapar möjligheter till ett varierat fågelliv. Förutom simänder av flera slag har häckningar av småfläckig sumphöna, kornknarr och kungsfiskare förekommit. Tranor häckar årligen i Träskmyr och här har också den största flock rastande tranor som observerats på ön - 180 st - iakttagits.

Myren har visat sig vara attraktiv som jaktmark för flera rovfågelarter. Kungsörn, duvhök och lärkfalk har noterats vid flera tillfällen. Ängshök har häckat och pilgrimsfalk har observerats. Myren har också stora värden för rastande fåglar under flyttning, t ex starar i tusental. Sammantaget gör detta att Träskmyr bedöms vara en av Gotlands bästa fågelmyrar.

Vasteån

Träskmyrs avlopp mot havet sker genom den ca 3 km långa Vasteån. Åns lopp är opåverkat av dikningar och rätningar och är därmed ett av de mycket få vattendragen på Gotland som kan uppvisa ett orört lopp.

Den slingrande åfåran har på sina ställen skurit sig ner närmare två meter i det sandiga underlaget. Ån har bytt lopp flera gånger och övergivna, igenväxande åsträckningar är skönjbara.

Genom dikningarna högre upp i vattensystemet är den naturliga rytmen ändrad och det snabba, intensiva vårflödet resulterar i en uttorkad åfåra under högsommaren. Växtligheten i själva åfåran domineras av bäckmärke, strandklo och bunkestarr. Vattenmynta har ställvis slagit fäste i botten och i brinkarna står frossört. I

1981-03-23

11.121-366-71

Åkanten ovanför vattenbrynet samt på de övergivna åpartierna växer täta, 1,5 meter höga djungler av älgört, ängsruta och kvanne. Där vegetationen är mindre tät trivs orkidéer på det fuktiga underlaget. Det är skära former av ängsnycklar, tvåblad, Jungfru Marie nycklar och skogsknipprot.

Den omgivande skogen är frisk och domineras av tall med ett rikt inslag av gran. Längs själva bäckfåran tillkommer fuktälskande buskar som brakved, sälg och pors.

Ett strandparti närmare utflödet från Träskmyr har en avvikande karaktär med älväxing, tätört och majviva.

Mossvegetationen i ån är obefintlig med undantag för ett kort avsnitt med bäckmossa.

Åns stränder är oexploaterade med undantag av ett bostadshus.

Längs ån har tidigare två vattensågar funnits, Vaste storsåg (nu i Bungemuséet) och Norrvangesåg. Till dessa har hört små dammar, av vilka spåren nu är obemärkta. Strax innan Vasteåns mynning i havet ligger ännu Vaste kvarn med kvarndamm.

Ett biutflöde har funnits vid myrens nordnordöstra hörn, vid den s k Polhemsdamm. Detta utflöde har givit vatten åt tre sågverk men är nu så gott som helt uttorkad.

1.1.4 Kommunikationer

Området kan nås via flera vägar. Från vägen mellan Lärbro och Hangvar går en mindre väg i nordlig riktning mot Nors och Norrvange. Ca 4,5 km från Lärbro räknat tangerar denna väg Träskmyrs sydöstra spets.

Från vägen mellan Kappelshamn och Hangvar leder en mindre väg in till Kullshage, varifrån man har ca 400 m promenad till myrens nordvästra del.

Från vägen mellan Lärbro och Kappelshamn leder ca 500 m söder om Kappelshamns hamn en mindre väg åt sydväst mot Snäckers. Via vägvisning från denna väg leder en mindre körväg till Vasteån ca 500 m öster om myrens nordöstra del.

1.1.5 Serviceanordningar

Informationsskyltar

Spång

1.1.6 Föreskrifter

Se avsnitt A, B och C i reservatbeslutet.

1981-03-23

11.121-366-71

2 Dispositions- och skötselplan för mark- och vatten

2.1 Syftet med reservatet är att skydda och vårda Träskmyrs karaktär av Nordeuropas största agmyr och som enda kvarvarande stormyr med rikedom av norrar och småträsk. Myrens nordvästra del bär som enda bevarade gotländska myr prägel av de nu utdikade gotländska rikmyrarna, med en vegetation av starr och vass. Särskilt skall beaktas myrens egenskap av växtplats för kärnnyckel, de jämte agen mäktiga knappagbestånden, ett rikligt fågelliv med flera skyddsvärda arter, samt utloppet genom den av dikningar och rätningar orörda Vasteån.

2.2 Allmän målsättning för mark- och vegetationsvård

Den allmänna målsättningen för naturreservatet skall vara att säkerställa och bevara Träskmyrs karaktär av agdominerad stormyr. Den hävdvunna agslåttern för erhållande av taktäckningsmaterial som förr varit allmän på Gotland må ske efter länsstyrelsens tillstånd. Bete och slåtter kan dock komma att bedrivas inom begränsade områden för att återskapa ett betesdominerat kulturlandskap framför allt där vass tenderar att bre ut sig. Kanalen eller flödessvackan genom myren skall vegetationsrensas i enlighet med syneförrättning. Av avgörande betydelse för myrens fortbestånd är att vattenståndet garanteras att framgent få följa den naturliga årscykeln. Vasteåns lopp skall bevaras oförändrat i topografi och vegetation. I den mån ovanstående strävan beträffande vattenstånd och vattenföring medger, skall återskapande av havsöringsbestånd i Vasteån eftersträvas.

2.2.1 Hävd av skogsområden

2.2.1.1 För skogen inom reservatet runt myren och längs Vasteån gäller att skog endast får avverkas efter länsstyrelsens tillstånd. Skog växande under nivån 14,50 m ö h vid Träskmyr skötes av förvaltaren. Torra och vindfällida träd och stängselvirke får borttagas av markägarna utan särskilt tillstånd av länsstyrelsen. Dock skall enstaka torrträd kvarlämnas som presumtiva håll- och boträd.

Vindfällena över Vasteån skall i avsikt att behålla ån attraktiv för havsöring bortröjas av förvaltaren efter samråd med markägarna, i de fall de ej bortröjes av markägarna.

2.2.2 Jakt och faunavård

2.2.2.1 För att undvika störningar på fågellivet är jakt inte tillåten i Träskmyr fram till regleringsdammen under tiden 1/3 - 31/7. Rävjakt får dock ske 1/3 - 15/3. I övrigt regleras jakten i jaktlagstiftningen.

2.2.3 Tillsyn

1981-03-23

11.121-366-71

- 2.2.3.1 För tillsyn av vattenstånd och vattenföringar enligt 2.2 och 2.3 skall tillsynsman utses av länsstyrelsen efter samråd med markägarna.
- 2.2.3.2 För tillsynsman skall upprättas instruktion och avtal.
- 2.2.3.3 För plogning av tillsynsväg enligt 2.3 skall vinterväghållare utses och avtal träffas av förvaltaren.
- 2.2.3.4 Övrig naturvårdstillsyn utövas av ambulerande tillsynsmän.

2.3 Detaljbeskrivning och detaljtåtgärder

Hela Träskmyr-Vasteån naturreservat är att betrakta som ett skötselområde där vegetationsutvecklingen skall ske enligt 2.2.

Engångsåtgärder:

Regleringsdamm En 15 m bred regleringsdamm, med dammtröskel belägen 13,20 m ö h med dämmningsgräns 14,40 m ö h anläggs vid Vasteåns avlopp från Träskmyr i NO.

För att möjliggöra tillsyn förses dammen med gångbro, se ritning bilaga F.

På dammvallens norra sida skall ansluta en körväg. Vid uppfarten till denna väg skall en vägbom eller annat hinder anbringas. Dammens läge framgår av karta bilaga D.

Tillsynsväg Väg för tillsyn enligt 2.2.3 förstärkes med 10 cm slitlager och förlängs fram till regleringsdammen. Vägens sträckning framgår av karta bilaga D. Vägen förses i sin östra ändpunkt med skylt "Ej obehöriga motorfordon" enligt svensk standard.

Vall i norra delen av Träskmyr I den norra delen av myren på fastigheten Snäckers 1:15 har tidigare skett en viss avrinning mot norr vid högre vattenstånd i myren. För att säkerställa en avtappningsmöjlighet i denna punkt anordnas där en mindre rörledning med avstängningsanordning. Rörledningens läge framgår av karta bilaga D.

Flödessvacka För att öka vattenföringen och i viss mån möjliggöra genomledning av näringsrikt vatten genom Träskmyr förbinds den nuvarande kanalen mot Vasteåns avlopp från Träskmyr i NO. Vattnet leds över myren i en flödessvacka vilken redovisas i detalj i syneförrättning enligt 10 kap vattenlagen angående Tängelgårda m fl myrars vattenavledningsföretag. Regeringen har avgjort företagets tillåtlighet. Befintlig kanalvall makas tillbaka i kanalen före utformningen av flödessvackan.

1981-03-23

11.121-366-71

Spång

En upptrampad stig - "Sjögrens väg" - har av hävd funnits som förbindelse mellan myrens norra och södra sida vid näset mot Sillviden. Myren är här som smalast, men genom den grävda kanalen är förbindelsen spolierad.

En spång eller enkel bro anläggs över flödessvackan. Läge framgår av karta bilaga D.

Underhållsåtgärder:

Vattenreglering Vattenståndet regleras genom regelbunden tillsyn av regleringsdammen. Vid regleringen skall de vattenstånd och de vattenföringar eftersträvas, som framgår av diagram bilaga E. Tappning vid flöden upp till dämmningsgränsen maximeras med hänsyn till utskovens kapacitet vid Vaste kvarn.

Vid mycket kraftig tillrinning kan fritt överfall över dämmningsgränsen ske. För att undvika vällgenombrott är dammens överfallskapacitet av säkerhetsskäl mycket stor. Länsstyrelsen kan ej ikläda sig ansvar för skador vållade vid extrema över-
svämningsituationer.

Rensning

Slamrensning av kanal och regleringsdamm bedöms behöva ske 1-2 gånger per årtionde, för att behålla avsedd kapacitet. Rensning utförs av vattenavledningsföretaget.

Underhåll av ev flödessvacka skall ske kontinuerligt av förvaltaren genom borttagande av vegetation.

Underhåll av regleringsdamm och vallar

Underhållet sköts av förvaltaren.

3 Plan för disposition och skötsel av anordningar för rekreation och friluftsliv

3.1 Allmänt

Med hänsyn till den störningskänsliga naturen samt den positiva upplevelsen av relativt orörd natur inom huvuddelen av reservatet skall inga friluftsfremjande åtgärder utöver informationsskyltar komma till stånd.

3.2 Information

Informationsskyltar enligt standard för naturreservat med utdrag

1981-03-23

11.121-366-71

ur reservatsföreskrifterna skall anslås på fem platser enligt angivelse på karta bilaga D. På informationsskyltarna skall bli upplysas om Laurinska stiftelsens fastighetsförvärv i avsikt att bevara Träskmyr.

Litteratur

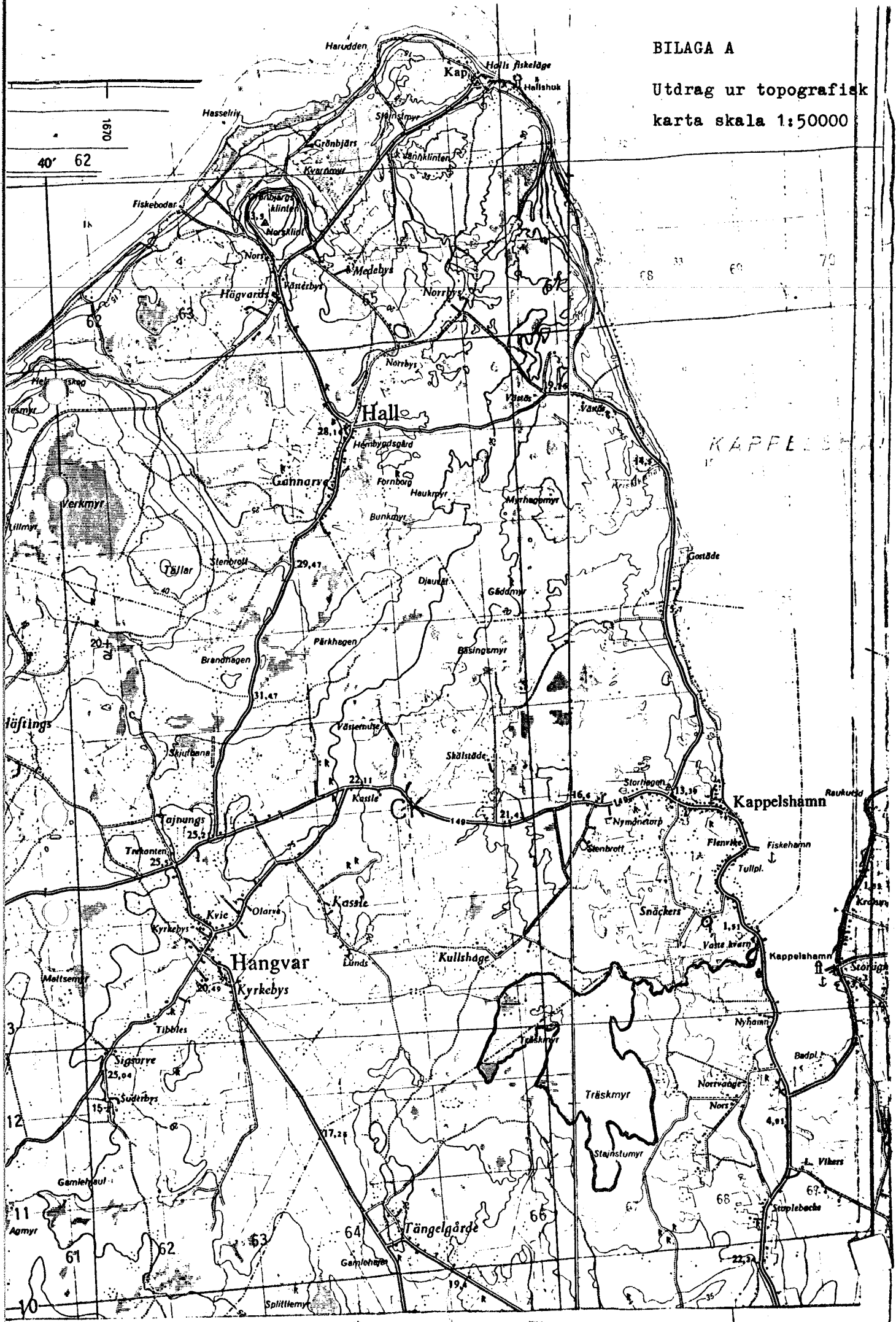
- Länsstyrelsen i Gotlands län, 1966: Översiktsplan för Gotlands-kusten. 1. Inventering av växtlighet och landskapsbild utförd av Bengt Pettersson. - Stockholm
- Länsstyrelsen i Gotlands län. 1974: Översiktlig inventering av skyddsvärda myrar.
- Länsstyrelsen i Gotlands län. 1978-81: Översiktlig naturinventering. 1. Geologi. 2. Botanik. 3. Ornitologi. 5. Rörligt fri-luftsliv.
- Munthe, Henr., Hede, J. Ernold, Lundqvist, G. 1933: Beskrivning till kartbladet Kappelshamn. SGU Ser. Aa N:o 171. - Stockholm
- Nilsson, Gunnar, 1926: Träskmyr. En bild från en försvinnande gotländsk vegetationstyp. Sveriges natur s 53-59.
- Ohlsson, Arvid, 1968: Från träsk och fågelmyr. - Norrköping.
- Ohlsson, Arvid, 1970: Träskmyr. Europas största agmyr hotas av utdikning. Sveriges natur nr 2 1970.
- Sernander, Rutger, 1894: Studier öfver den gotländska vegetations utvecklingshistoria. - Uppsala.
- Sernander, Rutger, 1939: Lina myr. Geologiska Föreningens i Stockholm förhandlingar s 245-411. - Stockholm
- Sernander, Rutger 1941: Gotlands kvarlevande myrar och träsk. Kungl. Sv. Vetenskapsakademiens Avhandlingar i Naturskydds-ärenden N:o 3.

Förteckning över bilagor

- Bilaga A Översiktskarta. Topografisk karta skala 1:50 000
- B Karta med reservatets avgränsning och fastigheter. Ekonomisk karta skala 1:10 000
- C Markäggarförteckning
- D Kartredovisning av flödessvacka, damm, vallar, tillsynsväg, spång, informationsskyltar och terrängnamnet Sjögrens väg. Ekonomisk karta skala 1:10 000 samt karta skala 1:4 000
- E Diagram över eftersträvade vattenstånd
- F Översiktlig ritning på huvuddammen.
- G Kopia av skrivelse 1981-03-09 till Fredrik Skagerberg

BILAGA A

Utdrag ur topografisk
karta skala 1:50000

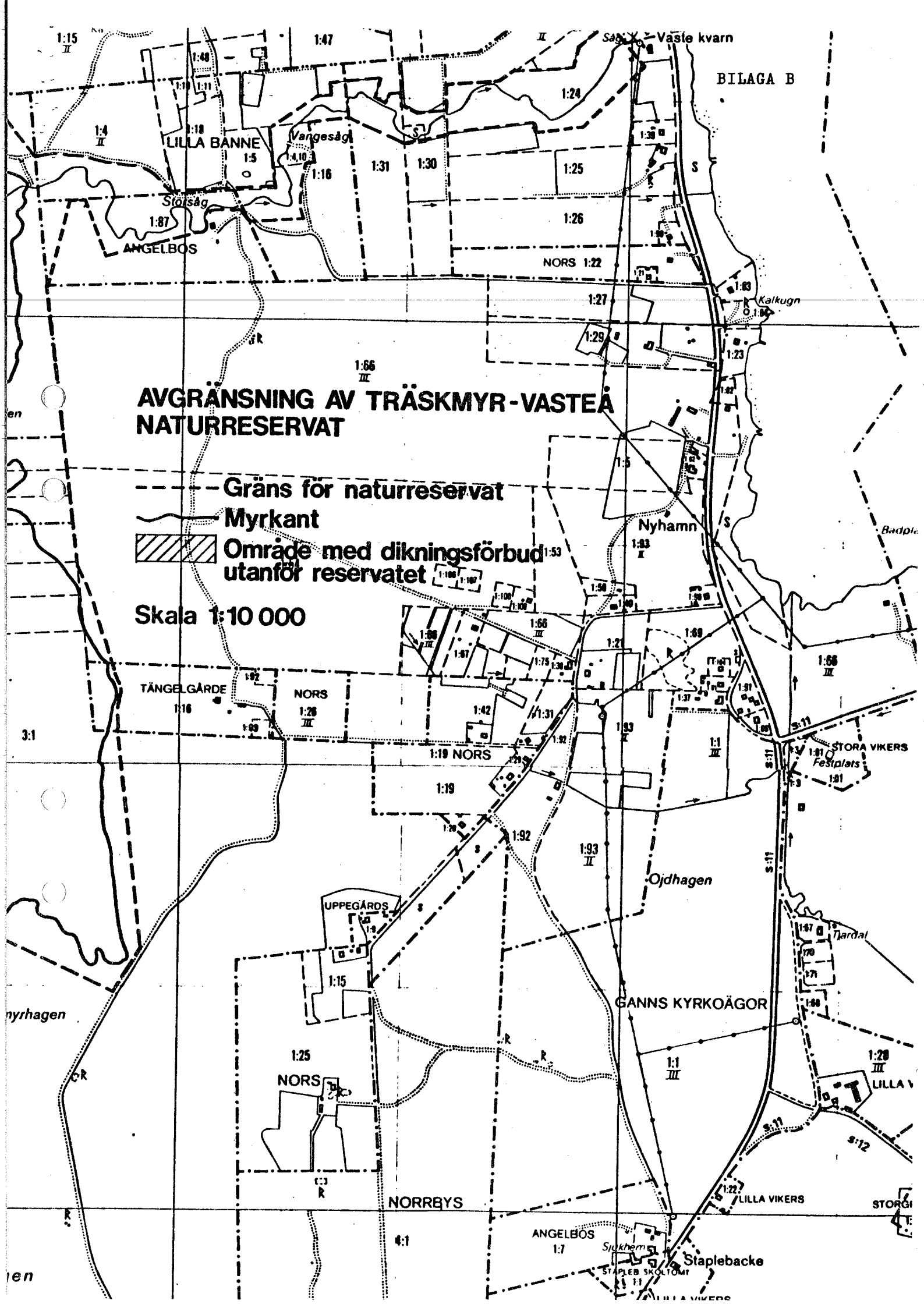
AVGRÄNSNING AV TRÄSKMYR-VASTEÅ NATURRESERVAT

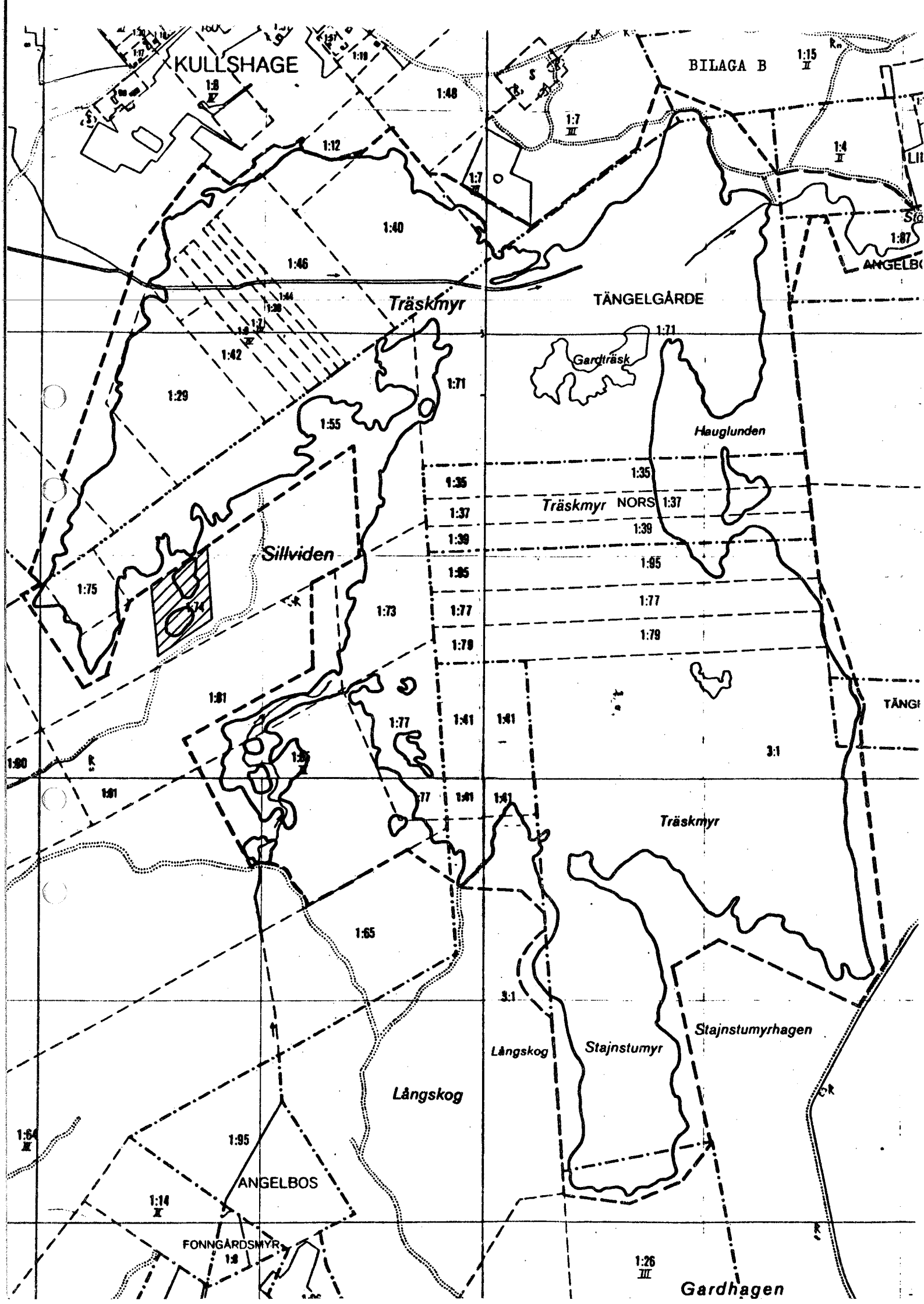
--- Gräns för naturreservat

— Myrkant

 Område med dikningsförbud utanför reservatet

Skala 1:10 000

1980-11-10

RL 317/80

Fastighetsförteckning beträffande vissa fastigheter kring och i
Träskmyr med Vasteån i Hangvar och Lärbro socknar, Gotlands län.

Avdelning A Fastigheter

Beteckning på kartan	Fastighetsägare. adress	Lagfart, år, dag, §
HANGVARS SOCKEN		
Kullshage 1:7	Dagmar Söderström Kullshage, Hangvar 620 34 LÄRBRO	1956-12-27, 941
" 1:8	Dödsboet efter Ernst Algot Pettersson Kullshage, Hangvar 620 34 LÄRBRO	1975-10-15, 1924
" 1:12	Samma som Kullshage 1:7	1948-06-16, 665
" 1:29	Elna och Harald Laurins stiftelse c/o Astrid Curman Kommendörsg 29, 5 tr 114 48 STOCKHOLM	1960-01-20, 65
" 1:38	"-	
" 1:40	"-	
" 1:42	"-	
" 1:44	"-	
" 1:46	"-	
" 3:1	Rune Blomkvist Kullshage. Hangvar 620 34 LÄRBRO	1965-12-22, 1816
Snäckers 1:15	Yngve Karl Adolf Jakobsson ohh Maria Elisabeth Snäckers, Hangvar 620 34 LÄRBRO	1945-05-16, 473
LÄRBRO SOCKEN		
Angelbos 1:87	Knut Gunnar Sjöberg Kappelshamn 620 34 LÄRBRO	1976-01-28, 246

Beteckning på kartan	Fastighetsägare, adress	Lagfart, år, dag, §
Banne Lilla 1:4	Axel Torsten Grefberg Angelbosv 12 620 34 LÄRBRO	1978-09-27, 2196
" 1:16	Karl Gustav Gerhard Hultman Visborgsgatan 24 B 621 00 VISBY	1970-02-18, 309
Norrvange 1:24	Maria Elisabeth Medin Norrvange, Vaste 620 34 LÄRBRO	1963-10-30, 1500
" 1:30	Samma som Snäckers 1:15	1961-10-18, 1020
" 1:31	Sylve Pettersson Norrvange 620 34 LÄRBRO	1961-08-16, 785
" 1:54	Sven Åke Liljeroth Tretvägen 3 620 35 FÄRÖSUND	1978-11-22, 2696
	Inger Liljeroth Tretvägen 3 620 35 FÄRÖSUND	1978-11-22, 2697
" 1:77	Samma som Kullshage 1:29	
" 1:79	"-	
" 1:95	"-	
" 3:1	Gotlands läns landsting c/o Liljewalska skogs- fonden Box 54 621 00 VISBY	1917-11-26, 225
Nors 1:26	Bernt Gunnar Rondahl ohh Gull-Britt Nors 620 34 LÄRBRO	1968-05-08, 565
" 1:35	Samma som Kullshage 1:29	
" 1:37	"-	
" 1:39	"-	
" 1:41	"-	
" 3:1	Sune Emil Erling Nilsson Nors 620 34 LÄRBRO	1976-01-07, 35

Beteckning på kartan	Fastighetsägare. adress	Lagfart, år, dag, §
Tängelgårde 1:16	Lars Lallerstedt Sparbanksvägen 63 I 126 42 HÄGERSTEN	1980-10-08, 2585
" 1:55	Samma som Kullshage 1:29	
" 1:65	Axel Bäckblom Jollev 5 302 71 HALMSTAD	1965-05-19-696
" 1:71	Samma som Kullshage 1:29	
" 1:73	"-	
" 1:74	Sylve Engström Lunds, Hangvar 620 34 LÄRBRO	1965-06-23, 857
" 1:75	Samma som Kullshage 1:29	
" 1:77	"-	
" 1:81	Samma som Tängelgårde 1:74	1965-06-23, 857
" 1:85	Evald och Valter Engström Kyrkebys, Hangvar 620 34 LÄRBRO	1955-02-16, 153

Avdelning B Samfälligheter

Beteckning på kartan	Delägande fastigheter	Delägande fastigheters Ägare, adress	Lagfart, år, dag, §
----------------------	-----------------------	--------------------------------------	---------------------

HANGVARS SOCKEN

f	Kullshage 1:7	Ägare se avd A	
	Kullshage 1:8	"-	

f, samf väg för Hangvars 6:e skl med fler än 10 delägare (akt Hangvar 70)

LÄRBRO SOCKEN

s:1	Angelbos 1:87	Ägare se avd A	
	Angelbos 2:1	Agne Gunder Ivan Söderstrand ohh Solveig Maria Banne Lilla 620 34 LÄRBRO	1967-07-05, 3496

s:1, samf väg 6 m för Lärbro 6:e skl med fler än 10 delägare (akt Lärbro 93)

Beteckning på kartan	Deläggande fastigheter	Deläggande fastigheters ägare, adress	Lagfart, år, dag, §
a	Norrvange 1:24	Ägare se avd A	
	" 1:54	"-	
	a, (nr 22) samf väg 6 m för Lärbro 7:e skl med fler än 10 delägare (akt Lärbro 120)		
b	Samma som litt a		
	b, (nr 27) samf väg 6 m för Lärbro 7:e skl med fler än 10 delägare (akt Lärbro 120)		
c	Samma som litt a		
	c, (nr 28) samf väg 7,5 m för Lärbro 7:e skl med fler än 10 delägare (akt Lärbro 120)		
d	Samma som litt a		
	d, samf vattenställe vid ån med plan och 4,5 m bred väg för Norrvange hemman (akt Lärbro 120)		
e	Banne Lilla 1:4	Ägare se avd A	
	Banne Lilla 1:16	"-	
	e, samf sågplan för Banne Lilla 1:4 och 1:16 (akt Lärbro 93)		

Avdelning C Servitut och andra särskilda rättigheter

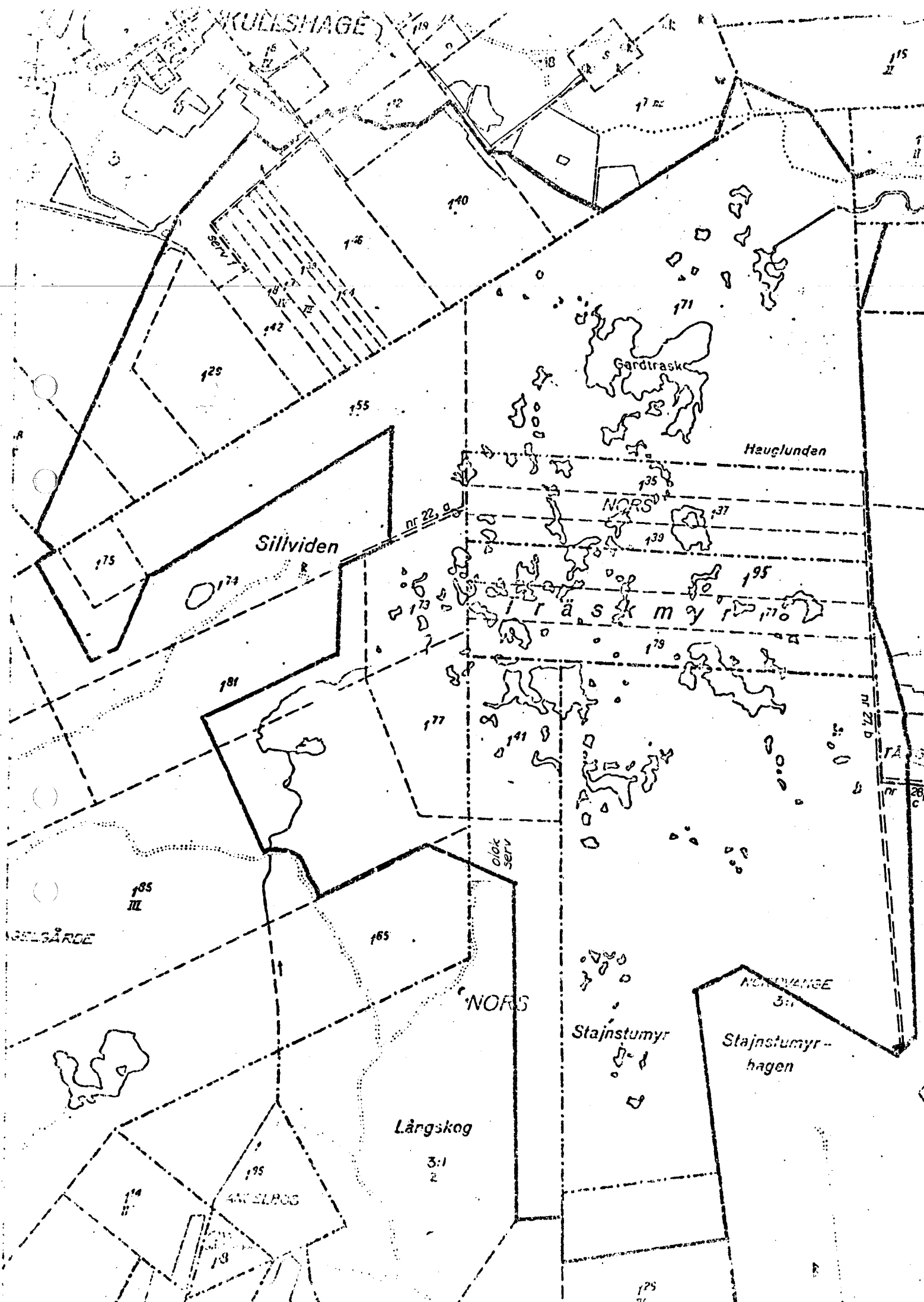
Beteckning på kartan	Ägare rättighetsinnehavare m m
Serv 1 Kullshage 3:1	Kullshage 1:42, ägare se ovan, äger rätt att begagna väg över Kullshage 3:1 (akt Hangvar 129)
Nyttj Banne Lilla 1:4	Maria Medin, adress se ovan, äger rätt att vid Träskmyrs utlopp uppföra och för all framtid bibehålla och nyttja en regleringsdamm, samt rätt att från befintlig väg anlägga och nyttja väg fram till regleringsdammen på Banne Lilla 1:4 (int 1979-01-31, 1022)
Serv olokaliserbart Nors 3:1	Nors 1:41, ägare se ovan, äger rätt att begagna väg över Nors 3:1 (akt Lärbro 177)

I tjänsten

Ulla Zachrisson
Ulla Zachrisson
Kt

Förestående fastighetsförteckning bestyrkes:

Ove Lundgren
Ove Lundgren
Överlantmätare

KULLSHAGE

Sillviden

Gardtrask

Hauglunden

NORS

Träskmyr

NORS

Långskog

Stajnstumyr

Stajnstumyrhagen

ÅBELGÅRDE

ÅBELGÅRDE

ÅBELGÅRDE

3:1
2

175
21

195
III

olok
serv

nr 22

nr 23

nr 24

nr 25

nr 26

nr 27

nr 28

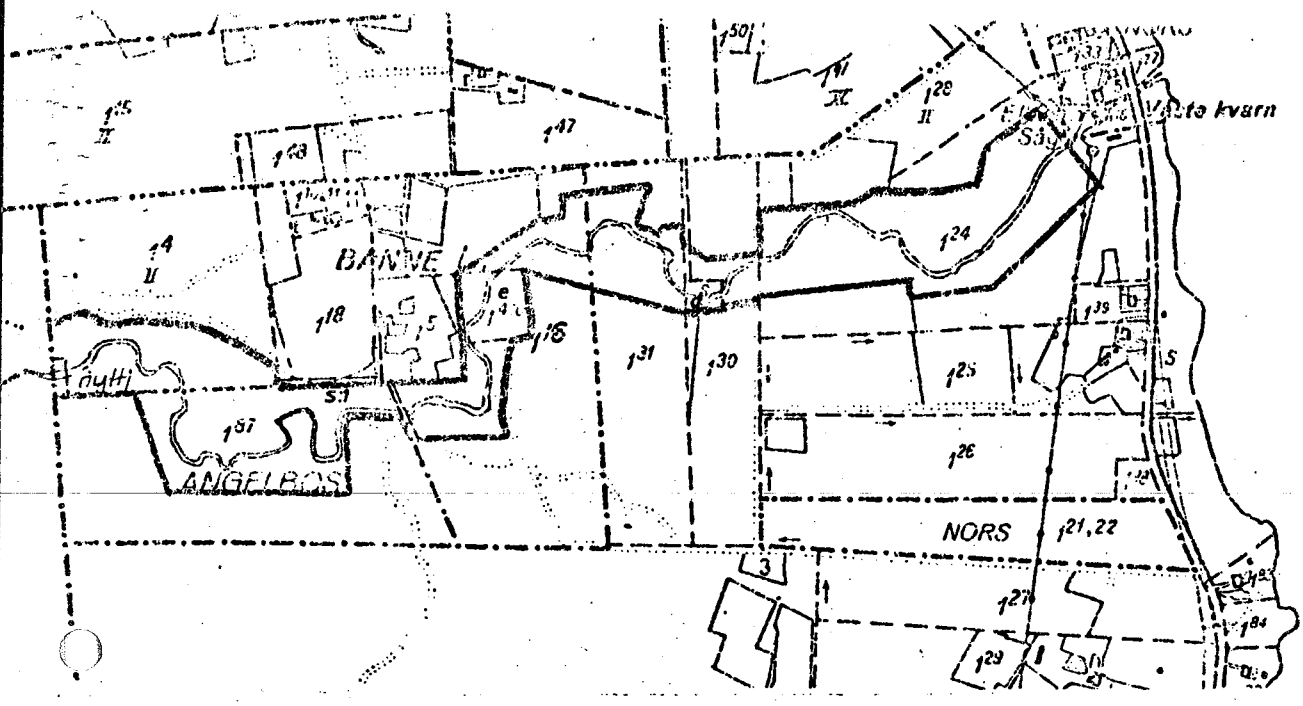
nr 29

nr 30

nr 31

nr 32

nr 33

Förslag till

AVGRÄNSNING AV TRÄSKMYR-VASTEÅ NATURRESERVAT

Gräns för naturreservat

Skala 1:10 000

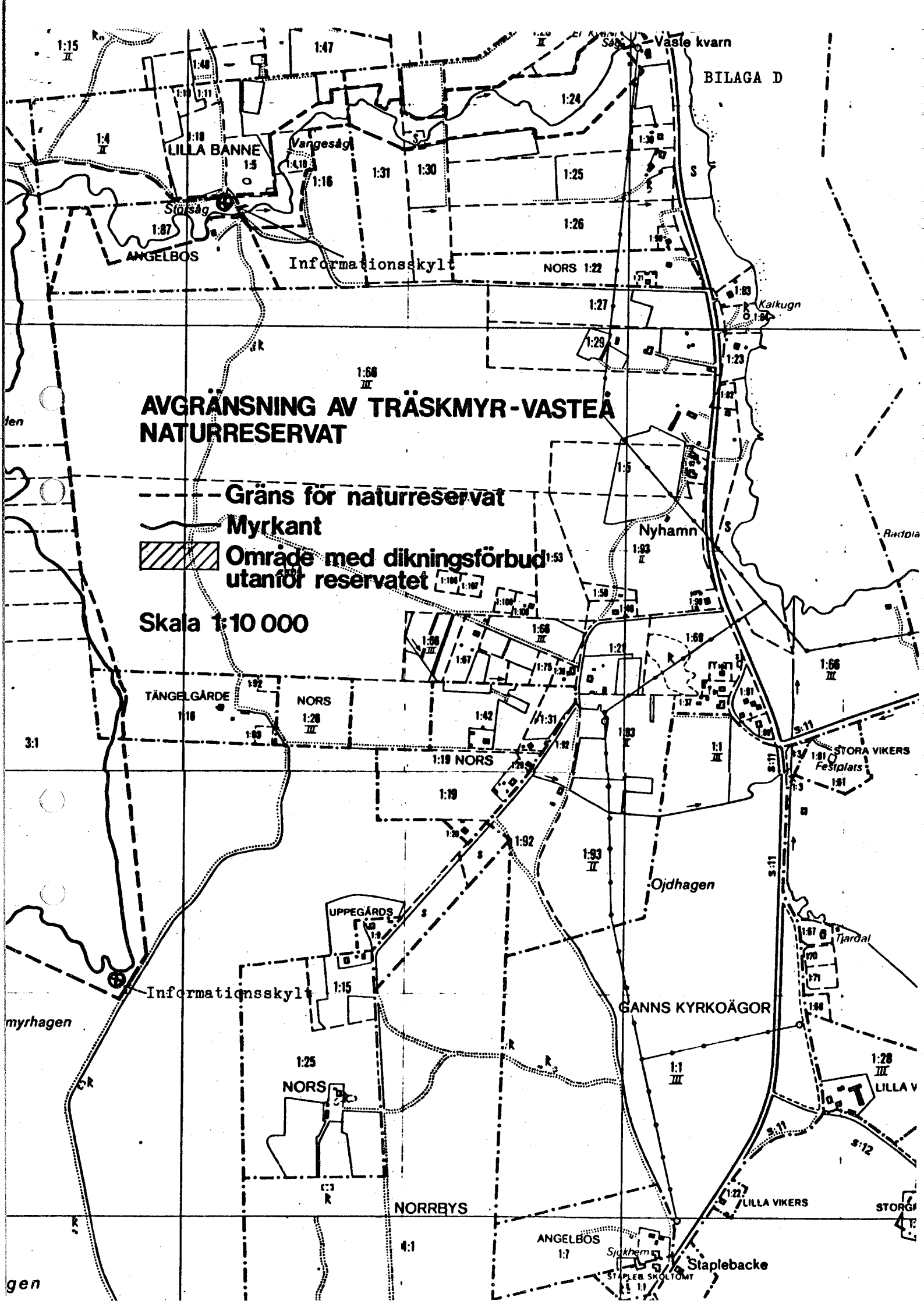
AVGRÄNSNING AV TRÄSKMYR-VASTEÅ NATURRESERVAT

--- Gräns för naturreservat

— Myrkant

 Område med dikningsförbud
utanför reservatet

Skala 1:10 000

Kopia

Bernt Rondahl, Nors
620 34 LÄRBRO
Sune Nilsson, Nors
620 34 LÄRBRO
Syive Engström, Lunds,
Hangvar, 620 34 LÄRBRO
Allan o Vaiter Engström,
Kyrkebys, Hangvar,
620 34 LÄRBRO
Evald Engström, Kyrkebys,
Hangvar, 620 34 LÄRBRO

Fredrik Skagerberg
LRF
105 33 STOCKHOLM

Naturreservatbildning, Träskmyr

LRF:s juridiska byrå har som ombud för nedan angivna mark-ägare vid Träskmyr i skrivelse den 27 februari 1981 redovisat återstående synpunkter och ersättningsanspråk. Länsstyrelsen är beredd att tillmötesgå önskemålen enligt följande:

E A Petterssons dödsho

Jämkning av naturreservatsgränsen till ett läge mitt emellan länsstyrelsens tidigare förslag och dödsboets godtas och läggs in på kartan till beslutet.

Sune Nilsson

Befintligt stängsel får behållas och marken får utnyttjas till bete inom naturreservatet enligt reservatsbestämmelserna. Däremot kan länsstyrelsen inte göra reservatsbildningen avhängig dikningsföretaget. Länsstyrelsen har dock liksom ägarna till den uppodlade myrmarken en önskan att dikningen genomförs varigenom förhållandena i Träskmyr vid regleringen av vattenståndet från naturvårdssynpunkt kommer att förbättras. Länsstyrelsen kommer därför att aktivt verka för att dikningsföretaget genomförs.

Bernt Rondahl

Utöver vad länsstyrelsen skriver ovan beträffande Sune Nilsson är länsstyrelsen beredd att låta uppföra stängsel inom naturreservatet på fastigheten Nors 1:26 utan kostnad för Bernt Rondahl för material eller arbete. Efter beslut om naturreservatsbildning uppsätts stängslet senast inom sex månader (troligen avsevärt tidigare) efter ny begäran av Bernt Rondahl hos länsstyrelsen.

1981-03-09

2
11.121-366-71

Sylve Engström

Länsstyrelsen har under hand fått naturvårdsverkets godkännande av det föreslagna ersättningsbeloppet och kommer att betala ut 3.600 kronor senast tre månader efter länsstyrelsens beslut om naturreservatsbildning som ersättning för att dikning inte sker inom det område som särskilt markerats på kartan till reservatsbeslutet.

Valter och Evald Engström

Länsstyrelsen har under hand fått naturvårdsverkets godkännande av det föreslagna beloppet och kommer att betala ut 3.500 kronor senast tre månader efter länsstyrelsens beslut om naturreservatsbildning som ersättning för att dikning inte sker inom naturreservatet.

Beslut om naturreservatsbildning planeras tas av länsstyrelsen den 23 mars 1981. Ersättning kommer att utbetalas även om beslutet överklagas.

Per Hansson
byrådirektör

Z
Z
A

U
u

Z
Z
A

BILAGA F

SPONT

+1300

12000

55/015

B:1000

RÖR ϕ 75

~15000

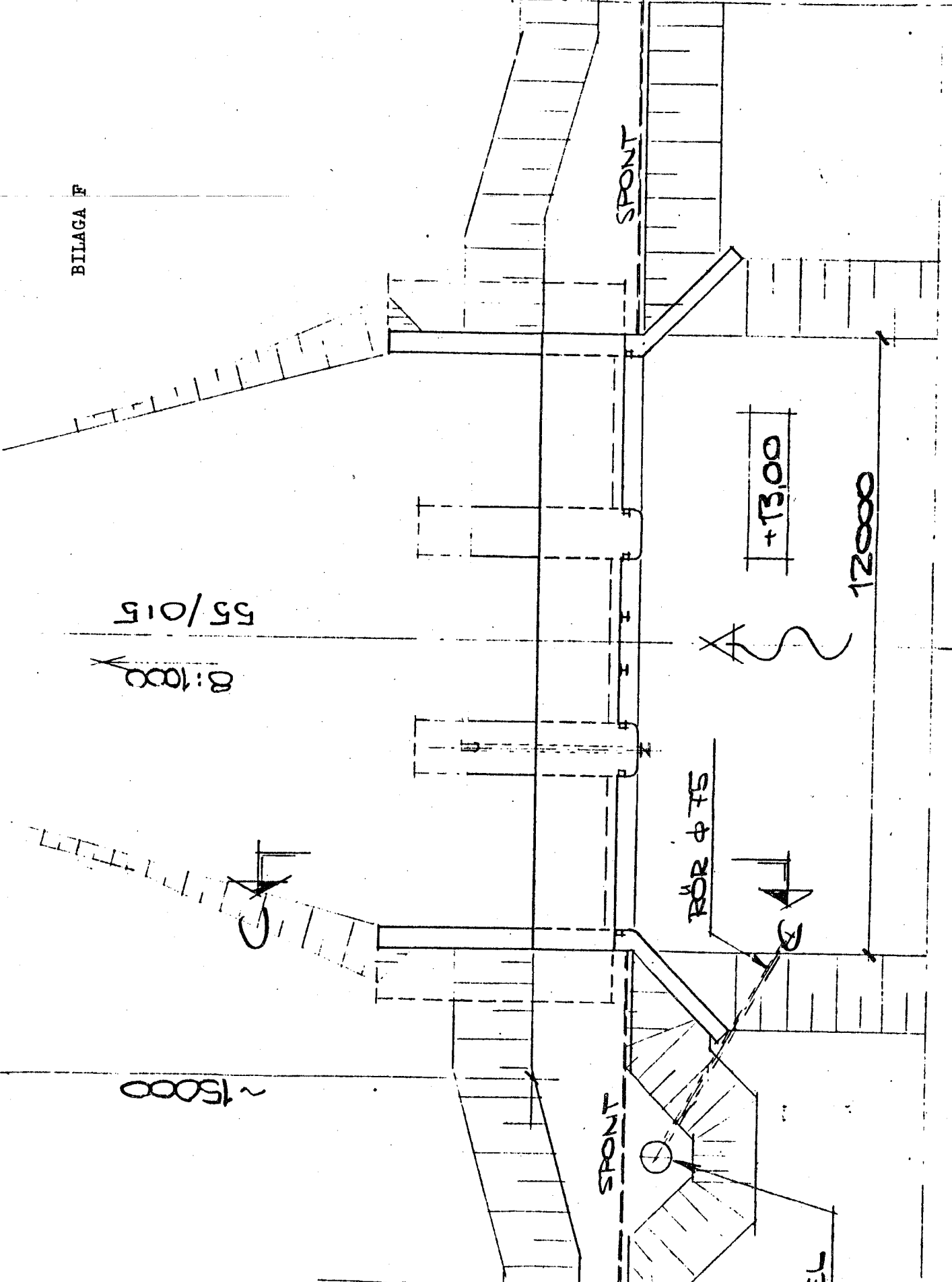
SPONT

EGEL

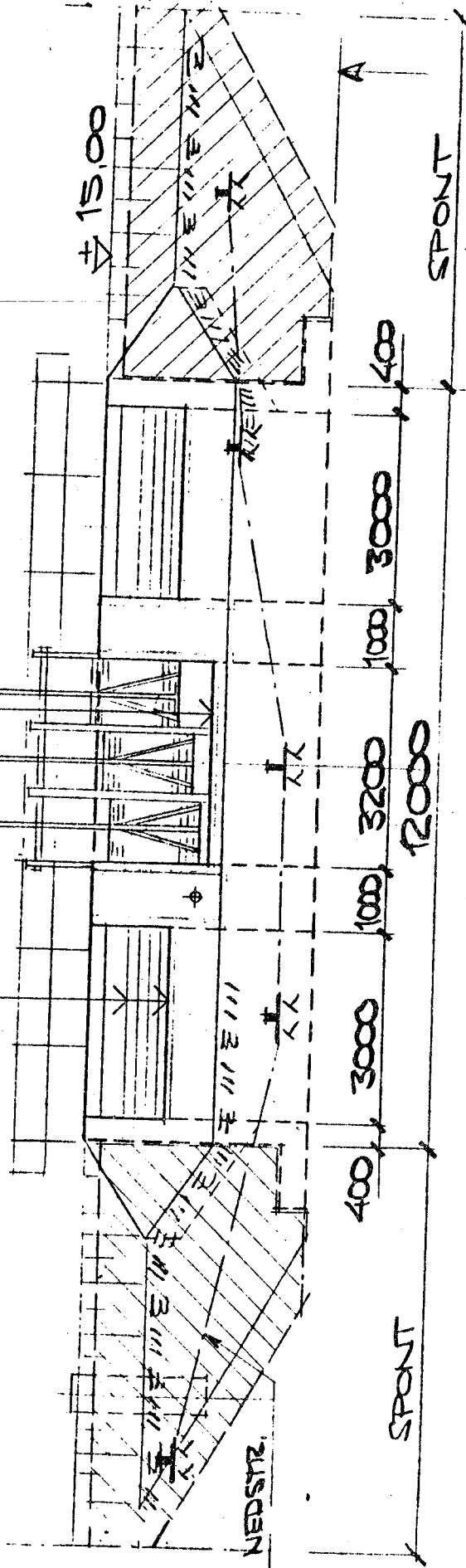
Z
Z
A

1:100

ÖK SÅTTAR + 14,40 (D.G.)
ÖK TRÖSKEL + 13,75

ÖK TRÖSKEL + 13,20

A - A - 1:100

ANTAGEN GRUND -
LÄGGNING + 17,50

TRÄSKMYR

Förslag till regleringsdamm

SNACKERS

148

V2

GLASTÄDE

LILLA BANNE

118

AO

V1

FIXP.

+14.37

ANGELBOS

187

V3

55/110

13.80

166

13.90

14.00

13.80

14.10

14.20

13.85

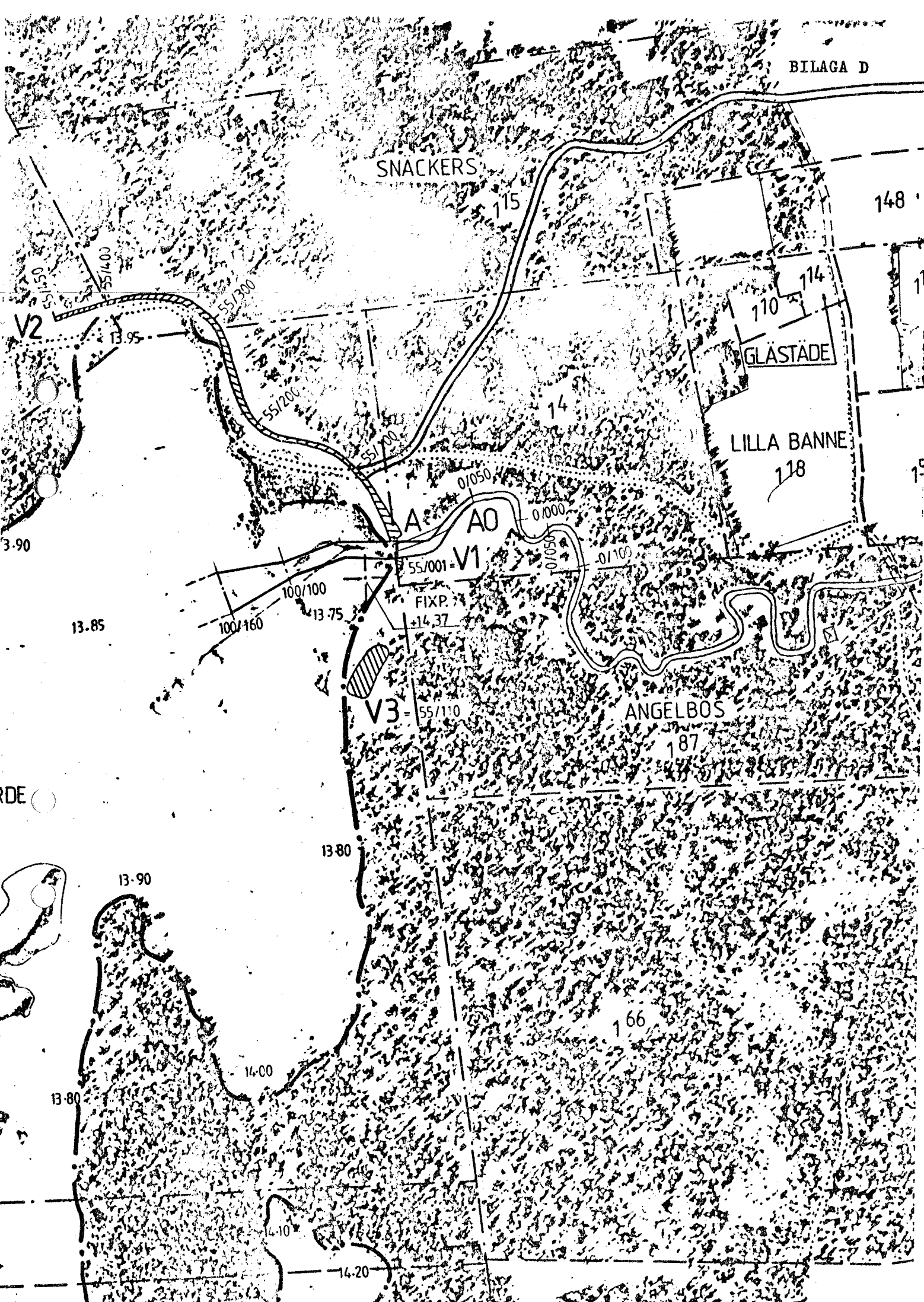
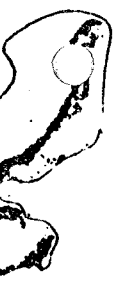
100/160

13.75

100/100

3.90

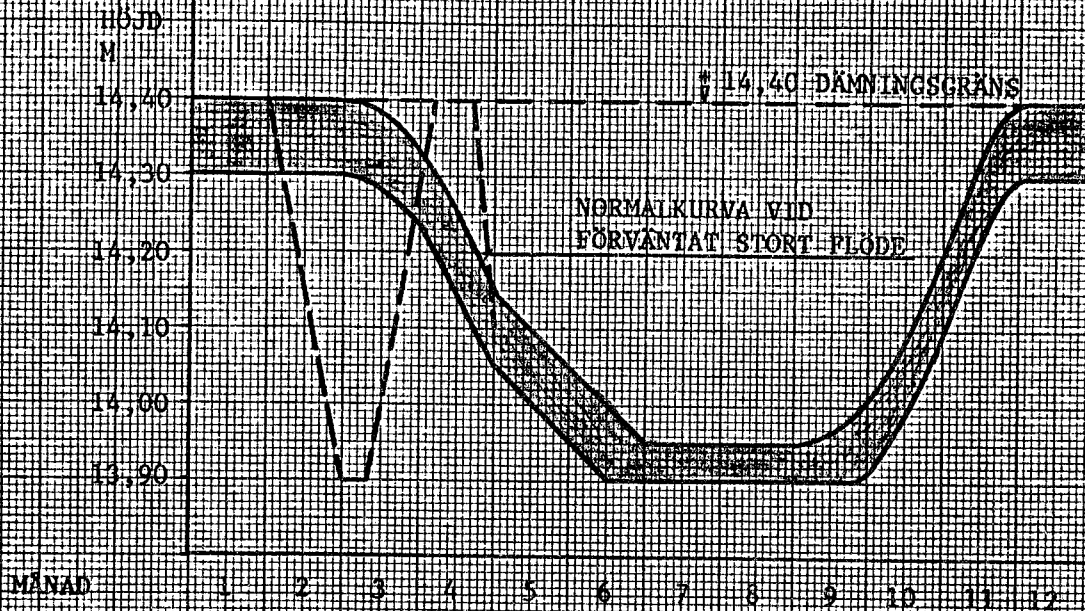
RDE

ORRJE & CO
SCANDIACONSULT

TRÄSKMYR
EFTERSTRÄVADE VATTENSTÅND

BILAGA E
52.2483
1979-05-03
JA

EFTERSTRÄVAD

MINIMITÄPPNING VID $W > 13,90$

5 1/8

25 1/8

TÄPPNING VID FLÖDEN UPP TILL DÄMNINGSGRÄNSEN MAXIMERAS MED RÄNSYN
TILL LITSKOVENS AVBÖRNINGSFÖRMÅGA VID VÄSTA KVARN (CA 14 M³/S)